

Galerie výtvarného umění v Chebu
25. 6. – 4. 9. 2016
Vernisáž 26. června v 17:00

Výstavy konané v rámci festivalu Graffiti BOOM každoročně představují tvůrce, u nichž měla předešlá praxe ve světě pouliční vizuální kultury zásadní vliv na pozdější výtvarný projev. Každý, kdo vážněji propadl magii graffiti, se ovšem musel v určitém životním období vypořádat s otázkou, jak dál.

Dvojice autorů Luděk (KEIM) a Radek (NONECK) spolupracuje řadu let a od prvního setkání v roce 2004 při malování podchodu v Otrokovicích bylo jasné, že si rozumí. Během jejich společné tvorby vznikla celá řada realizací od menších budov trafostanic a průmyslových objektů až po velkoformátové malby na fasádách činžovních domů. Rozmanitým způsobem zde uplatňují geometrické tvarosloví, zkoumají vztahy jednotlivých elementárních prvků, jejich vrstvení a vzájemnou prostupnost a deskriptivním způsobem budují kompozice složené z rovných i zvlněných čar. Využívají vizuálních efektů barevné skvrny a vytvářejí experimentálně pojaté struktury s nádechem surrealismu. Invenčním přínosem poslední doby jsou jejich zkratkovitě pojednané figurální náměty, dodávající abstrahujícím malbám dějové souvislosti. Nelze opominout do detailu promyšlenou barevnost, která hraje zásadní roli ať už v členění jednotlivých ploch, nebo ve spojení s daným místem a jeho okolím. Malby nesou specifický rukopis obou autorů, zároveň však působí vyváženě a jednotně, a divákovi tak znesnadňují dekódování hranice jednotlivých tvůrčích podílů. Jak dokládá i tato výstava, některé společné znaky najdeme i v jejich samostatné tvorbě, zde však v jejich přístupu převažují rozdíly či přímo kontrasty.

Luděk a Radek, Cheb, 2015

Luděk, Xiom, Třebíč, 2015

Luděk, Moravské Budějovice, 2014

Luděk, Obchvat, 2016

Luděk, Smrčka, 2008

Těžiště tvůrčích zájmů znojemského výtvarníka Ludka Keima (1982) spočívá v intervencích do veřejného prostoru, ve kterých aktivně reaguje na okolní svět. Se stejnou intenzitou se pak po večerech uzavírá do niterného světa vlastních představ při práci v ateliéru. Počátky jeho tvorby ovšem nebyly jednoznačné. Tehdy cítil, že klasické graffiti se vyčerpalo, a hledal směr i pevnější ukotvení vlastních ambicí. Město svazovalo a nenabízelo nic nového. Zásadní podnět našel v okolní přírodě. V prvních experimentech s krajinným prostorem uplatňoval KEIM ještě princip psaní vlastního jména, ovšem za pomoci jiných vyjadřovacích prostředků. Hledal místa a zkoušel možnosti, kam by se nejlépe hodilo. Pro svůj piece využíval balíky slámy, rozličné přírodní materiály, vyšlapával ho v obilí. Počáteční velkoryse pojaté realizace v krajině s přesahem do umění landartu mu přinesly uspokojení a další inspiraci. Záběr jeho tvorby se rozrostl do několika směrů a nabral na vážnosti. Tehdy přišel s konceptuálně laděnými akcemi, kdy například anonymně probarvil monochromní osvětlení na železničním mostě, aniž si jeho ilegálního zásahu dlouhou dobu vůbec někdo všiml. Natíral myslivecké posedy signální barvou, „aby zvěř měla větší šanci“, podobně si počíná při přestavbě lesního krmelce, ze kterého za pomoci dodaného loga a příznačných barev udělá výkrmnu McDonald's. Vše směřoval k výslednému efektu a vizuálnímu působení díla, zkoumal jeho vztah k prostředí krajiny a umocněním kontrastu nebo naopak jeho splnutím korigoval jeho účinek. S barvou pracoval často až malířským způsobem, zároveň využíval okolní předměty a věci, které zapojoval do celku práce. Různost míst, roční doba i použité materiály ovlivňují působení instalace i její stálost v čase. Často bývá jedinou hmotnou připomínkou vynaloženého úsilí fotografický záznam.

Tiché a městu vzdálené demonstrace v přírodě jsou kontinuálně doprovázeny vášní zcela protichůdnou. Tou je záliba ve vlačích a neutuchající snaha pomocí Českým drahám s kultivovanou a hodnotnou výzdobou vagónových souprav, které jsou následným zásahem povýšeny na samostatné umělecké objekty. S obdobnou empatií se zapojuje do výzdoby perónů, drážních domků nebo betonových staveb všech tvarů. Škoda jen, že jeden na vše nestačí...

Další práce souvisí s dopravou zcela odlišnou. Neohleduplné chování řidičů, rostoucí nehodovost i počet aut a následně přetížení silniční infrastruktury v protikladu k nevyužitým možnostem alternativní dopravy jsou témata, která zajímají každého z nás... Na tento stav Luděk odpověděl sérií akcí, ve kterých například v převleku smřáka s kosou stál na krajnici rušné silnice, pozměňoval vytyčené značení směrových sloupků anebo upravoval čáry silničního značení. Charakter akcí je nezřídka na hraně zákona či dokonce obecného ohrožení. Ale nakolik se vymyká tomu, s čím se dnes a denně setkáváme právě na silnicích? Nečekaný prvek na silnici má „spáče“ spíše probrat z letargie, než aby reálně někoho ohrozil. V jiném případě vyvěsil v areálu nákupního střediska státní vlajku poskládanou z igelitových tašek několika nákupních řetězců. Instalaci nazvanou 17. listopad reagoval na konzumní chování většiny lidí, pro které je sváteční den důležitý jen z toho důvodu, že mohou vyrazit na nákupy. Aktivita spojené s venkovním prostředím vyvažuje tvorbou v ateliéru. Zpočátku se v ní promítala potřeba přenášet principy a formy graffiti do trvalejšího média. Menší formát závažných obrazů mu umožnil dále experimentovat a znovu objevovat náhodnou krásu obklopených struktur s elementy připomínající amorfni krajiny surrealistických dekalových obrazů.

Luděk, 2015

Luděk, Xiom, 2015

Luděk, kombinovaná technika, plátno, 50x70 cm, 2016

Radek, Kůň, akryl na plátně, 2014, 70x100 cm

Radek, Havířov 2015 (v rámci festivalu United Colours)

Radek, number 8, akryl na plátně, 2016, cca 60 x 140 cm

Radek Noneck (1984) poté, co si odbyl své první pokusy na poli graffiti, stále silněji uvědomoval potřebu malovat jiným způsobem. Více než psaní ho na graffiti totiž fascinovala jeho výtvarná stránka. První legální plochy sice umožňovaly klid na práci, ale Zlín, kde tehdy působil, mu začal být brzy malý. Začal hledat a navazovat kontakty mimo něj. Svým přístupem ho tehdy nejvíce ovlivnila otrokovická skupina PH, která na tehdejší scéně působila jako naprostý zjev. Ortodoxní writers zaměřeni pouze na vlaky, ho seznámili s touto adrenalinovou zábavou, která ho na čas zcela pohltila.

Snaha rozšířit si profesní znalosti v oboru grafického designu a touha po poznání směřují jeho další kroky do Prahy, což se jevílo jako logické rozhodnutí z hlediska práce i malování. Paradoxně Praha na něj měla zcela opačný vliv. Naplno se tu věnovat pouze užité grafice, práce ho zcela pohlcovала. Nenašplněný a s pocitem vyčerpanosti se po čase vrátil zpět do rodného Zlína. Jen tak z nudy vzal do ruky opět sprej a okamžitě zjistil, že právě to mu celou dobu chybělo. Přichází období experimentů i plánů. Našel několik obdobně smýšlejících přátel a společně se zaměřili na velkoformátové malby doma i v zahraničí. Společnou myšlenkou bylo vymezit se vůči graffiti jako projevu, který představuje jisté klíše, stejně jako vůči graffiti scéně. Téměř upouštějí od sprejů a jejich nejpoužívanějším nástrojem se stává váleček a teleskopická tyč. Nutnost vzájemného pochopení i kompromisů je podstatným předpokladem spolupráce na rozsáhlých „murals“ – velkoformátových nástěnných malbách. Nic však netrvá věčně, kolektivní nadšení po čase vyprchalo a každý z členů šel svou vlastní cestou. Zůstala zkušenost z práce v městském prostředí, které byla inspirací a zároveň určovala jasné limity, vyžadující citlivou integraci malby do jeho útrob. Tento způsob myšlení však šel proti filosofii graffiti „být vidět za každou cenu“, a posouval tím zažitá pravidla.

Ve Zlíně pak prošel ateliérem malby u Reného Hábla na Zlínské soukromé vyšší odborné škole umění a získal obecnější povědomí o výtvarné scéně. Přesto se stále cítí být více grafickým designérem a writerem než klasickým malířem. V poslední době zcela upustil od tvarování písmen a charakterů, jeho tvorba dostala více abstraktní a geometrický charakter. Snahou je přiblížit malbu ke grafickému designu a tyto dvě disciplíny propojit. V hledání způsobu, jak efektivně a bez omezení rozvíjet tyto snahy, mu jistě pomůže i současný stipendijní pobyt v Indonéské Yogyakarta. Mohl zde spojit své dvě vášně – cestování a svobodnou tvorbu na ulici, neboť v Indonésii graffiti není považováno za vandalismus. Ilegální graffiti zde neexistuje, místní lidé jej vnímají spíše jako tradici a umění. Aktuální abstraktní tvorba vychází z určitého rámce – tvaru. Dříve tímto tvarem bylo písmo, které opustil při změně jména na Noneck. Nyní vychází z číslice osm, která je v horizontální pozici též symbolem nekonečna. Nejlépe tak vystihuje jeho vztah k malování, které mu občas připadá jako nekonečná dřina, zároveň však i přináší uspokojení, dobrodružství a objevování. Na výstavě jsou zastoupeny jeho starší práce, společné realizace obou autorů, ale i díla, které Radek čerstvě zaslal právě z Indonésie.

Radek, Selfie, mix media (tisk + aquarel), 2016, cca 50 x 120 cm

Radek, Yogyakarta /Indonésie/ v rámci festivalu Geneng street art project, 2016

Luděk a/und Radek, «3||| & \^3•[∞, GAVU – Malá galerie, 25. 6 – 4. 9. 2016, Kurátor: Jiří Gordon, Otevírací doba: út – ne, 10.00 – 17.00
 Galerie výtvarného umění v Chebu, příspěvková organizace Karlovarského kraje, náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb
 T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163, info@gavu.cz, www.gavu.cz

